Komşuluk İlişlkileri
Gönderen Kadir Hatipoglu - Mayıs 13 2013 19:43:01

KOMŞULUK İLİŞLKİLERİ
[1]
İşimiz, durumumuz, konumumuz her ne olursa olsun, yaşadığımız sürece yanımızda, yakınımızda, çevremizde mutlaka birileri bulunur. Dolayısıyla birey olarak diğer insanlarla mutlaka bir takım ilişkilerimiz olur. Bu toplum hayatının kaçınılmaz bir gereğidir. Hayatı yaşanır kılan, insanın hemcinsleri ile bir arada bulunması, zorlukları ve güzellikleri paylaşmasıdır. Bu paylaşımın olmadığı ortamlarda, sağlıklı bir toplum hayatından söz etmek mümkün olmaz. Bu paylaşım, ailelerimizin yaşadığı sabit mekanlar olan meskenlerimizin yanında ve civarında yaşayan insanlarla başka bir ifade ile komşularımızla olan ilişkilerimiz konusunda ise daha da büyük bir önem kazanır. Çünkü, komşular arası ilişkiler, toplumsal ilişkilerin ilk basamağı ve önemli bir göstergesidir. Öyle ki ailemizden sonra en yakın ilişki kurduğumuz insanlar, şüphesiz komşularımızdır. Onlar; günün her saatinde değişik nedenlerle yüz yüze geldiğimiz insanlardır. Hatta süreç içinde komşularımız evlatlarımızdan bile bizlere yakındırlar. Komşularımız, zor zamanlarımızda yardım istediğimiz, sevinçli anlarımızda mutluluğumuzu paylaştığımız insanlardır. Bu açıdan onlar sanki ailemizin birer üyesi gibidirler. Bu sebepten aile üyelerine gösterilen ilgi ve alaka, komşulardan esirgenmemelidir. Dert ve problemleriyle yakından ilgilenilmeli, sevinç ve üzüntüleri paylaşılmalıdır. İnsan hayatına yön ve şekil vermeyi amaçlayan dinimiz, işte bu bakımdan komşuluk ilişkilerine özel bir önem atfeder. Yüce Allah buyuruyor ki;   واعبدوا الله ولا تشركوا به شيئا وبالوالد ين احسانا وبذى القربى واليتامى والمساكين والجار ذى القربى والجار الجنب   و الصاحب بالجنب وابن السبيل و ما ملكت ايمانكم ان الله لايحب من كان مختالا فخورا   "Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya, babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz, Allah kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez." (Nisa, 4/36) Görüldüğü üzere, âyet bir taraftan, ibadetin Allah'a yapılması ve O'na ortak koşulmaması mesajını verirken diğer taraftan da bir müminin toplum içinde yerine getirmesi

gereken öncelikli görevlerini dile getirmektedir. Allah’a ibadet, O’na ortak koşmamak, çevremizle iyi ilişkiler içerisinde olmak dinimizin temelini oluşturan ana konulardandır. Bu görevleri yerine getiren insan, dini yaşayan insandır. Şurası unutulmamalıdır ki insan, hem cinsleriyle birlikte yaşamakta ve onlarla pek çok ilişkilerde bulunmaktadır. Dinin, Allah ile kul arasında gerçekleşen iman ve ibadet boyutunun meyvesini verebilmesi, başkalarıyla girişilen ilişkilerde, onların da Allah'ın kulları olduğu gerçeğinin göz önünde bulundurulması ile sıkı sıkıya bağlantılıdır. Bu sebeple âyet temel mesajını verdikten sonra, insanın yakın ilişki içinde bulunduğu diğer insanları gündeme getirmekte ve onlarla olan ilişkinin temelini, iyilik etmek ve alçak gönüllü ve mütevazı olmak esaslarına oturtmaktadır. İnsanın sosyal çevresini oluşturan kesimler arasında özellikle komşulara vurgu yapılmış olması oldukça anlamlıdır. Ayetin bu vurgusu, şu hadis-i şerifte daha belirgindir: ما زال جبريل يوصينى بالجار حتى ظننت انه سيورثه   "Cebrail bana komşu hakkında o kadar tavsiyede bulundu ki, onu mirasçı kılacak sandım".[2] Hadisin bize verdiği temel fikir şudur: İnsan kendi mirasçıları olan yakınlarına; çocuklarına, ana-babasına, kardeşlerine nasıl davranıyorsa, komşularına da öyle davranmalıdır. Çünkü insanın aile fertlerinden sonra en çok ilişki içinde olduğu kimseler komşulardır. Kişilerin aile dışı insanlarla gerçekleştirdikleri sosyal ilişkiler, komşularla başlar. Komşuluk ilişkileri, toplumsal ilişkilerin esasını ve hareket noktasını oluşturur. Bu sebeple komşuluk ilişkileri toplumun geniş katmanları arasındaki ilişkilerin küçük çaplı bir örneğini oluşturur. Komşuluk çerçevesi içindeki davranış ve ilişki biçimleri, bir şekilde geniş kitleler arasında da etkisini gösterir. Bu durum, komşular arası iyi ilişkilerin önemini açıkça ortaya koymaktadır. İşte   sevgili Peygamberimiz; واحسن جوار من جاورك تكن مسلما   "Komşularına iyi komşuluk et ki gerçek müslüman olasın."[3]buyurmak suretiyle, bir anlamda gerçek Müslüman olmayı, komşularla iyi ilişkiler içinde bulunmaya bağlamıştır. İnsan, hayatı boyunca mutluluğun peşinden koşar durur. Onu uzaklarda arar durur. Halbuki mutluluk çoğu kere onun hemen yanı başındadır, ama o bunun farkında değildir. Mutluluğu sağlayacak sebepleri keşfetmek gerekir. İşte Hz. Peygamber (s.a.v.) şu hadisinde bize mutluluğa ve huzura götüren yollardan üçünü gösteriyor: من سعادة المرء الجار الصالح والمركب الهنىء والمسكن الواسع   "İyi bir komşu, rahat bir binek, ve geniş bir ev insanı mutlu eden sebeplerdendir."[4] Kültürümüzden

süzülmüş bir anlayışın ifadesi olan, “Ev alma, komşu al” özdeyişi, özü itibariyle bu hadisten mülhem olsa gerektir. Zaten bu tür atasözleri, belli bir tarihi tecrübe ve birikimin sonucu kitaplarımıza, dillerimize, gönüllerimize yerleşmiştir. Çağımızda hızlı şehirleşmenin, şehir yapılaşmasının ve değişen iş hayatının komşuluk ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Aynı apartmanda yaşadıkları halde yardımlaşma ve dayanışma içinde olmayan, birbiriyle tanışmayan, konuşmayan insanlar bulunmaktadır. Hatta karşılaştıklarında birbirinden bir “Selam” ı esirgemektedirler.   Komşuluk Hakları   Dinimiz kul hakkının çiğnenmemesi konusunda müminlere ciddi uyarılarda bulunur. Kul hakkını çiğnemenin büyük manevi sorumluluğu gerektirdiğini önemle vurgular. Hele hakkı çiğnenmesi söz konusu olan kul komşu ise konunun önemi daha da artar.   Bir gün sevgili Peygamberimiz;   ; والله لايؤمن والله لايؤمن والله لايؤمن   "Vallahi iman etmiş olamaz, vallahi iman emiş olamaz, vallahi iman etmiş olamaz" buyurmuşlar, sahabilerden biri de;   من يا رسو ال لله؟ "Kim iman etmiş olmaz ey Allah'ın Resülü?" diye sorunca, Resülullah Efendimiz,   الذى لا يأمن جاره بواءقه قال " Kötülüğünden komşusunun emin olmadığı kimse" cevabını vermişlerdir. [5] Ebu Hureyre'nin (r.a) konumuzla ilgili olarak rivayet ettiği bir başka hadis de şöyledir: ان رسول الله وقف على اناس جلوس فقال الا اخبركم بخيركم من شركم؟ قال فسكتوا فقال ذالك ثلاث مرات فقال رجل بلى يا رسو ل الله اخبرنا بخيرنا من شرنا قال خيركم من يرجى خيره و يؤمن شره و شركم من لا يرجى خيره ولا يؤمن شره   Resülullah (s.a.v.) ashaptan bir grup insanın yanında durdu ve - 'Size, en hayırlınızın kim olduğunu, en kötünüzün kim olduğunu haber vereyim mi?' diye sordu. Oradakiler bir şey söylemediler. Allah'ın

Resulü sorusunu üç kere tekrarladı. Bunun üzerine bir adam; - 'Evet ya Resülellah, hangimizin en hayırlı, hangimizin en kötü kimse olduğunu bize haber ver' dedi. Resülullah: - 'Sizin en hayırlınız, hayrı dokunması umulan ve kötülüğünden emin olunan kimsedir. En kötünüz de hayrı dokunması umulmayan ve kötülüğünden emin olunmayandır."[6]   Bu hadisi şeriften açıkça anlıyoruz ki, Allah katında makbul bir kul olmanın şartlarında biri de insanlar katında kabul görmüş bir insan olmaktır. İnsanların, -bu arada komşuların- güvenini kazanmayan, herkesin kendisinden endişeye kapıldığı, etrafına rahatsızlık ve huzursuzluk saçan, birlikte insanca yaşamanın gereklerini yerine getirmeyen kimseler, Allah'ın hoşnut olmayacağı kimselerdir. Ekonomik durumları, sosyal konumları, itibar düzeyleri her ne olursa olsun, komşularımıza öncelikle, birer insan ve Allah'ın kulu olmaları açısından bakmak gerekir. Hangi sebeple olursa olsun onlara karşı açıkça, ya da dolaylı olarak küçümseyici tavır içine girmek İslam ahlakı ile bağdaşır bir tutum değildir. Onlara adeta gönül dostumuz Yunus Emre’nin; Elif okuduk ötürü Pazar eyledik götürü Yaratılanı hoş gördük Yaratan’dan ötürü’[7]   Dizelerinde dile getirdiği temel ölçüler çerçevesinde bakmalıyız. İslâm’da “insan” niteliğini taşıyan herkese aynı düzlemde davranılır. Kişinin inancı, etnik kökeni, sosyal statü ve konumu, ona yönelik davranışın niteliğinin belirlenmesinde etkin değildir. Her insana, Allah’ın yarattığı mükerrem bir varlık" anlayışı ile muamele edilir. Onun haklarının kutsal (dokunulmaz) olduğu kabul edilir. Bu kutsallık ya da dokunulmazlığın belirlenmesinde kişinin inancı, sosyal konumu ve etnik kökeni dikkate alınmaz. Başkalarını küçük görmek, onlarla alay etmek İslâm’ın yasakladığı çirkin işlerden biridir. Alay etmek, insanları küçük görmekten ve kişinin kendisini üstün görmesinden kaynaklanır. İslâm’ın öngördüğü ideal toplum düzeni, yüce bir edep ve ahlakı gerçekleştirmeyi hedefler. Bu sistemde inancı, sosyal statü ve konumu, etnik kökeni her ne olursa olsun her bireyin diğerinden daha aşağı düzeyde kabul edilmeyen, haysiyet ve şerefi vardır. Onun namus ve şerefi, dokunulmazdır. Nitekim, يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاء مِّن نِّسَاء عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَومٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى أَن “Ey İman edenler! Bir topluluk, diğer bir toplulukla alay etmesin. Belki (alay ettikleri kimseler) kendilerinden daha iyidirler...” (Hucurât, 49/11) âyeti, gerekçesi ne olursa olsun insanlarla alay edilmesini yasaklamaktadır.

لِّكُلِّ
هُمَزَةٍ
لُّمَزَةٍ
وَيْلٌ   “İnsanları arkadan
çekiştirip kaş-göz işaretiyle eğlenmeyi âdet haline getirenlerin vay haline!
” (Hümeze, 104/1) âyeti de insanlarla alay etmenin manevî
boyutuna işaret etmektedir. Hz. Peygamber de insanlarla alay edilmesini, onların
küçümsenmesini, tahkir edilmelerini yasaklamıştır.
بحسب امرئ من
الشر ان يحقر
اخاه “Kişiye, mümin kardeşini
küçümsemesi, tahkir etmesi kötülük olarak yeter.”[8]
hadisi bu hususu dile getirmektedir. Hele küçük görülen, alay edilen
bir komşu ise, yapılan yanlış daha da farklı bir boyut kazanır. Ebu Hureyre (r.a.) diyor ki:
كان النبى
يقول يا نساء
المسلمات لا
تحقرن جارة
لجارتها ولو
فرشن شاة Resülullah, "Ey
müslüman hanımlar!Tırnak ucu kadar da olsa, sakın ha, komşu komşuyu hakir
görmesin!"[9] derdi. Hz. Peygamber bu hadislerinde, komşu hakkının ne kadar önemli
olduğunu, komşulara sözlü, ya da fiili olarak zarar vermenin ne derece
büyük bir sorumluluk getirdiğini çok açık bir şekilde ifade
etmektedir. Demek ki, komşularımızla olan ilişkilerimizin niteliği imanımızın da niteliğini
etkilemektedir. Hadis-i şerifteki "iman etmiş olamaz" ifadesi "kamil anlamda iman etmiş olamaz
–olgun mümin olamaz" şeklinde anlamak gerekir.   Aynı mesajı veren bir başka
nebevi uyarı şudur: لا يد خل ا
لجنة من لا
يامن جاره
بواءقه "Kötülüğünden
komşusunun emin olmadığı kimse cennete giremez."[10] Komşuluk hukukunun önemini
vurgulayan bir başka hadisi şerifinde Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) söyle buyurmuşlardır:
اول خصمين يوم
القيامة
الجاران "Kıyamet gününde
muhakeme edilecek ilk iki hasım, iki komşu olacaktır.[11] Hz. Peygamber’in hadisleri
ışığında komşuların birbirlerine karşı görevleri şöylece özetlenebilir:
 1.Hastalandığında ziyaretine gitmek. 2. Öldüğünde cenazesinin
kaldırılmasında bulunmak. 3.Borç istediğinde imkan nispetinde yardımcı olmak.
 4. Darda kaldığında yardımına koşmak. 5.Bir nimete kavuştuğunda tebrik etmek. 6. Başına
bir musibet geldiğinde teselli etmek.[12] Komşunun Eziyetine Sabretmek Sabır, eza ve cefalara,
musibetlere, ibadetlerin zorluklarına ve her türlü sıkıntıya dayanmak demektir.
Kur’an-ı Kerim’de değişik vesilelerle birçok âyette sabır tavsiye
edilmekte hatta emredilmektedir. [13] Resûlullah(s.a.s.), karşılaşılan
güçlüklerde sabredilmesi gerektiğini ifade ediyor[14] ve bu noktada
gerçek sabrın ölçüsünü,
ااصبر عند

الصدمة
الاولى “Sabır, (musibetin, felaketin) geldiği ilk andadır.”[15] ما اعطي
احد من عطاء
خير و اوسع من
الصبر “Hiç kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha geniş bir bağışta bulunulmamıştır.”[16] buyurmak suretiyle dile getiriyor. Nitekim onun hayatına baktığımızda, karşılaştığı nice güçlüklere karşı sabır ve teenni ile göğüs gerdiğini müşahede ediyoruz.[17] İslâm dini, mensuplarına öfkeyi değil sekineti, teenniyi, sabrı tavsiye etmekte, hatta emretmektedir.[18] Zira karşılaşılan olumsuz bir davranışa öfke yerine sabırla tahammül çoğu defa güzel dostlukların başlangıcı ve başarıya ulaşmanın en güzel yolu olabilmektedir. Nitekim, “İyilikle kötülük bir olmaz. Sen kötülüğü en güzel şekilde sav. O zaman aranızda düşmanlık bulunan kimse, sanki samimi bir dost gibi oluverir” (Fussılet, 41/34) âyeti bu gerçeği gayet güzel bir şekilde vurguluyor. İslam, sosyal hayatın ahenk içinde yürümesi için her türlü şarta riayet edilmesini öngörür. Söz gelimi bir yandan komşulara eza edilmemesi, onlara iyi davranılması emredilirken, bir yanda da, komşulardan gelecek olumsuzluklara, kötülük ve zararlara mümkün olduğunda sabredilmesi tavsiye edilmektedir. Allah'ın sevdiği üç tür insandan söz ettiği hadisinin konumuzla ilgili kısmında Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: ..
و الرجل يكون
له الجار يؤذ
يه جواره
فيصبر على
اذاه حتى يفرق
بينهما موت او
ظعن)Allah'ın sevdiği kimselerden üçüncüsü de) bir adamdır ki, kendisine eziyet eden bir komşusu vardır. O da buna sabreder, nihayet ölüm yahut göç etmek aralarını ayırır." [19] "Komşuluk hakları" deyince akla sadece, komşulara zarar vermek yahut zarar vermekten doğacak sorumluluk akla gelmemelidir. Bu, hak kelimesinin sadece olumsuz yönünü oluşturur. Pasif olması gerektiren bir durumdur. Bir de işin olumlu ve aktif olmayı gerektiren yanı vardır. Yani iyi bir komşuluk için sadece komşuya zarar vermemek yetmez, iyilikte de bulunmak gerekir. Hz. Peygamber (s.a.v.), من كان يؤمن
بالله واليوم
الاخر
فاليكرم جاره
    "Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa komşusuna iyilik etsin" [20] hadisi ile bu gerçeği ifade buyurmuştur. Bitişik Yabancılar Modern hayatın getirdiği bazı şartlar insanı "kalabalıklar içindeki yabancı" durumuna getirmiştir. Zorunlu ilişkiler dışında "herkesin kendi işine baktığı" bir hayat anlayışı günümüzde hakim bir durumdur. Bunun olumlu yanları olmakla birlikte, psikolojik ve sosyal olumsuzlukları da vardır. Sözgelimi, yıllardır aynı binada yaşadıkları halde bir biri ile tanışmayan, komşuluk ilişkilerine girmeyen nice insanların, ailelerin varlığına şahit oluyoruz. Evet, sosyal hayatımız pek çok alanları ile değişikliğe uğramıştır, daha da uğrayacaktır. Bu kaçınılmazdır. Ama bu değişikliğin, bizim bazı olmazsa olmaz değerlerimizi de alıp götürmesine izin vermemeliyiz. Bu gibi konularda duyarlı olmamız gerekiyor. Aynı çatının farklı

bölümlerinde oturan aileler arasındaki komşuluk ilişkileri de bu konular arasında yer alıyor. Aslında komşuluk ilişkileri biraz da kendiliğinden oluşan tabii ilişkilerdir. Bu tabii akışı bozacak durumların ortaya çıkması halinde, komşular arası bağı yeniden oluşturmak için özel bir çaba harcamak gerekebilir. İlk bakışta basit gibi görünen küçücük girişimler, böyle bir komşuluk ilişkisinin oluşumunu ve devamını sağlayabilir. Merdivende karşılaştığımız bir apartman komşumuza vereceğimiz bir selam, göstereceğimiz bir güler yüz, samimi bir hal-hatır sormak, gerektiğinde kapı komşumuza bir ihtiyacının olup olmadığını sormak, hatta pişirilen yemekten bir tabak ikram edivermek komşular arasında oluşacak sıkı bağların bir ilk adımını oluşturabilir. Dinimizde bu tür davranışlar sadaka kapsamında değerlendirilmiştir. Kur’an-ı Kerim'de; قول معروف و مغفرة خير من صدقة يتبعها اذى و الله غنى حليم “Güzel bir söz ve bağışlama, peşinden eza (gönül kırma) gelen bir sadakadan daha iyidir. Allah her bakımdan sınırsız zengindir, halimdir.” (Bakara, 2/43) âyeti, muhatabımıza söylenecek bir çift güzel sözün önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda Peygamber (s.a.s.)’in de, الكلمة الطيبة صدقة “ Güzel söz sadakadır” [21] ifadesi ne kadar da anlamlıdır. Nice yüklü paraların, malın, tamir edemeyeceği kırık kalpleri, dünyası kararmış insanları, selam gibi nasılsınız gibi bir sevgi ve şefkat sözcüğü hayata döndürebilmektedir. Hz Aişe anlatıyor: قلت يا رسول الله ان لى جارين فالىايهمااهدى؟ قال الى اقربهما منك بابا "Ya Resülellah, dedim; iki komşum var, (öncelikle) hangisine hediye sunayım?" Allah'ın Resu;, 'kapısı sana daha yakın olana', buyurdular." [22] Komşular arası ilişkilerin sıcak ve canlı tutulması önemli ölçüde samimi duyguların açığa çıkmasını sağlayacak fırsatların oluşturulmasına bağlıdır. Sababilerden Ebu Zer (r.a.) in rivayetine göre sevgili Peygamberimizi kendisine,   يا ابا ذر! اذا طبخت مرقة فاكثر ماءها و تعاهد جيرا نك   "Ebu Zer! Çorba pişirdiğin zaman suyunu fazla koy ve komşularını da gözet"[23] buyurmuştur. Hadis-i şerif, imkansızlıklar içinde bile, komşularla iyi ilişkilerin devamı için nasıl her fırsatı değerlendirmemiz gerektiği konusunda ilginç bir örnek oluşturmaktadır. Komşuları Ziyaret Komşular arası ilişkileri sıcak tutmanın yollarından biri de karşılıklı ziyaretlerdir. Ziyaretlerin davet üzerine gerçekleşmesi daha da yapıcı olur. Hz: Peygamber (s.a.v.); .اذا اجتمع الداعيان

فاجب اقربهما جوارا وان استبق ا حدهما فاجب الذى سبق "Aynı vakit için iki komşundan davet alırsan önce daha yakın olanın davetine git. Aynı vakit için ayrı zamanlarda davet edilirsen, önce davet edenin davetine git. [24] İmam Gazali komşuluk arası ilişkilerin çerçevesini İslami bakış açısı ile şöyle çizmektedir: "Komşuluk hukuku, sadece komşuya eza etmemekle yerine getirilmiş olmaz, ayrıca eza ihtimali olan şeylerden de kaçınmak gerekir… Bu da yetmez; a) Komşuya yumuşaklıkla muamele etmek, ona iyi ve güzel davranmak. b) Komşuyla karşılaşınca ona selam vermek, c) Hastalandığında onu ziyaret etmek,   d) Bir musibetle karşı karşıya kaldığında taziyede bulunmak, e) Sevinçli anında onu tebrik etmek, sevincine ortak olmak, g)Hatalarını görmezlikten gelmek, mahremine bakmamak, uzakta bulunduğunda evine göz kulak olmak, çocuklarına lütufkar davranmak, h)Din ve dünya ile ilgili bilmediği konularda ona yol göstermek …bütün Müslümanlara karşı görevlerimiz dışında komşularımıza karşı olan görevlerimizdendir.[25] Komşunun Şahitliği Allah Katında Makbuldür Komşunun komşu hakkındaki kanaat ve şahitliği Allah katında bir kriter olma niteliğine sahiptir. Hz.Peygamber (s.a.v.), ما من مسلم يموت فيشهد له ثلاثة اهل بيت من جيرانه الاد نين بخير الا قال تبارك وتعالى قبلت شهادة عبادى على ما علموا او غفرت له ما اعلم "Bir müslüman ölür de en yakın komşularından üç kişi onun hakkında iyi şahitlikte bulunursa Allah teala şöyle buyurur: 'Bildikleri şey konusunda kullarımın şahitliğini kabul ettim', Yahut, 'Kulumun bildiğim günahlarını affettim.' [26] buyurmuştur. Resülullah komşunun şahadetine böyle büyük bir değer atfederek, komşuların iyi şahadetini hak ettirecek davranışlar sergilememizi teşvik etmiş olmaktadır. Bunun yolu da Kuran ve sünnet çizgisinde sergilenecek iyi komşuluk ilişkilerinden geçmektedir. Hz. Peygamber (s.a.v.) iyi komşuluk ilişkilerini, ülkenin imarının ve ömrün uzamasının sebepleri arasıda saymıştır. Hz. Aişe anlatıyor: Resülullah bana şöyle dedi: من اعطى حظه من الرفق اعطى حظه من خير الدنيا والاخرة وصلة الرحم و حسن الخلق وحسن الجوار يزيدان فىالاعمار "Kime yumuşak

huyluluktan nasibi verilmişse dünya ve ahiret iyiliğinden de payı verilmiş demektir. Akrabalık bağlarını gözetmek, güzel ahlak ve iyi komşuluk ilişkileri ülkeyi imar eder ve ömrü arttırır."[27] Sonuç İnsan toplum halinde yaşamak sorundadır. Çevresinde mutlaka başkaları da yaşamak durumundadır. Evimizin yanında, civarında yaşayan insanlarla, komşularımızla bir takım ilişkilerimizin olması kaçınılmazdır. Toplum hayatının düzeninin temellerinden biri de komşululuk ilişliklerinin insani temele dayalı olmasıdır. Bunu sağlamanın yolunu Kuran ve Sünnet teorik ve pratik olarak ortaya koymuştur. Bu teori ve pratiğin temelinde,   لا يؤمن احدكم حتى يحب لاخيه ما يحب لنفسه   " ٍٍٍٍİçinizden bir kimse kendisi için arzuladığını mümin kardeşi için de arzulamadıkça kamil imana ulaşamaz.[28]" esası yer alır. Komşularımız, kara gün dostlarımızdır, can yoldaşlarımızdır. hayat komşularımızla güzeldir. Beşeri ilişkilerimizin ilk adımını komşuluk ilişliklerimiz oluşturur. Komşuluk ilişkilerimiz Allah katındaki konumumuzu belirleyecek kriterlerden biridir. Komşularımızın hoşnutluğu, Allah'ın hoşnutluğunu kazandıran yollardın biridir. Kendisi ile ve çevresi ile barışık olan insan sağlıklı bir ruh dünyası yaşıyor demektir. Çevresi ile, komşuları ile sürtüşme ve geçimsizlik halinde olan, çevre ilişkilerinde sürekli olarak problem kaynağı olan kimseler dengeli bir hayattan mahrum olurlar. Bir denge ve huzur dini olan İslam bu tür olumsuzlukların önüne geçmek amacı ile, toplumla açılan ilk kapılarımız olan komşularımızla olan ilişkilerimizde titiz ve hassas davranmamızı bizden istemektedir. Kâinatın Efendisi (a.s.) aslında gerek komşularımız gerekse diğer müminlerle olan ilişkilerimizi şu sözüyle gayet veciz bir şekilde dile getiriyor: لاتد خلون الجنة حتى تؤمنوا و لا تؤمنوا ختى تحابوا   “İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de gerçek manada iman etmiş olamazsınız.”[29] ترى المؤمنين في توادهم وتراخمهم و تعاطفهم كمثل الجسد اذا اشتكى عضوا تداعى له سائر الجسد بالسهر و الحمى “Birbirlerini sevmekte, birbirlerini acımakta ve birbirlerine şefkat hususunda müminler adeta tek bir vücut (beden) gibi görürsün. Mümin bir uzvundan şikayet ederse, vücudun diğer uzuvları da uykusuzluk ve ateşle ona iştirak ederler.”[30] ان المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا “Müminin mümine göre konumu, parçaları (bölümleri) birbirini

destekleyen bir tek bina gibidir.”[31] buyuruyor. Hz. Peygamber’in bu sözleri doğrultusunda her mümin, komşuları ve diğer Müslümanlara bakış açısını şöyle bir daha gözden geçirmelidir. [1]Bu bölüm, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Doç. Dr. Halil ALTUNTAŞ tarafından hazırlanmıştır. [2] Buhari, Edeb, 28; VII, 78. [3] İbn Mâce, Zühd, 24; II,1410. [4] Ahmed, Müsnedül Mekkiyyin, III, 407-408. [5] Buhari, Edeb. 29; VII, 78. [6] .Tirmizi, Fiten, 76; IV, 528. [7] Tatçı, Mustafa, Yûnus Emre Dîvânı I, s.35. [8] Müslim, Birr, 32 III 1986. [9] Buhari, Edeb, 30; VII, 78. [10] Müslim, İman, 73; I, 68. [11] Ahmed, IV.151. [12]Nuruddin el-Heysemî, Mecma’u’z-Zevâid, VII, 168-170. [13] bk. En’âm, 6/34; Ahkâf, 46/35;Tâ-Hâ, 20/130; Rûm, 30/60;Lokmân, 31/17; Meâric, 70/5. [14] Buhârî, Zekât, 5 0, I, 129. [15] Buhârî, Cenâiz, 32, II, 79. [16] Müslim, Zekât, 124; II, 729. [17] Örnek olarak bk. Buharî, Bed’ül-Halk, 7, IV, 81- 85. [18] Âl-i İmrân, 3/200;Bakara, 2/153,155; Zümer, 39/10; Şûrâ, 42/43. [19] Ahmed, V, 151. [20] Buhârî, Edeb, 31; VII, 79. [21] Müslim, Zekât, 56; II, 699. [22] Buhari, Edeb, 32. VII, 79. [23] Müslim Birr 143. III, 2025. [24] Ebû Dâvûd, Et'ime, 9, IV, 134. [25]Gazâlî, İhyaü Ulûmiddîn,, II, 271-272. Kahire, 1386 . [26] Ahmed, II, 408-409. [27] Ahmed, V, 291; VI, 159. [28]Buhari, İman 7, I, 9. [29] Müslim, İmân, 94; I, 74. [30] Müslim, Birr, 66; IV, 1999. [31] Buharî, Salat, ,88; I, 123.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler